

NAUM

Introducere

„*Tablourile zugrăvite de Naum sunt de o neasemuită frumusețe și vivacitate, cartea meritându-și locul printre cele mai alese texte de literatură din Vechiul Testament.*“

—C. H. H. Wright

I. Locul unic în Canon

Mica profeție a lui Naum, deși este scrisă de un evreu, împotriva capitalei unei puteri dintre Neamuri (Ninive), nu este un tratat de factură naționalistă, ci o denunțare a militarismului și tiraniei nespuse de mari, în special în modul în care îi afectează pe copiii lui Dumnezeu. Deși Dumnezeu Se folosește de păgâni pentru a pedepsi apostazia și păcatul poporului Său, și instrumentul prin care se face pedepsirea devine pasibil de pedeapsă.

După cum s-a exprimat R. K. Harrison:

În această mică profeție plină de preziceri de pierzare, autorul a demonstrat, într-un limbaj viguros și memorabil, că Dumnezeul națiunii pe care asirienii L-au disprețuit a fost de fapt cel care controlează și dirijează destinele întregii omeniri. Până și cele mai puternice puteri mondiale trebuie să se supună smerite și rușinate în fața justiției Sale.¹

II. Paternitatea

Naum provenea din Elcoș, a cărei locație nu se cunoaște cu precizie, dar de multe ori este identificată cu Capernaum (în ebraică: *Kaphar Nahum*, orașul lui Naum), în apropiere de Marea Galileii. Numele profetului înseamnă „Consolator.“

III. Data

Deși nu ni se oferă nici o dată, este posibil să delimităm perioada în care a fost redactată profeția în interval de circa jumă-

tate de veac. Profeția a fost neapărat scrisă după cucerirea cetății No-Amon (Teba) în anul 663 î.Cr., deoarece Naum menționează acest eveniment (3:8). Apoi trebuie neapărat să fi fost scrisă înainte de anul 612 î.Cr., când a fost distrusă cetatea Ninive. Asta înseamnă că lucrarea a fost compusă în timpul îndelungatei domnii a regelui Manase (696-642), probabil între 663 și 654 î.Cr.

IV. Fondul și tema

Naum Elcoșitul a avut un mesaj de consolare pentru Iuda, întrucât el a prezis pierzarea asirienilor și restaurarea poporului lui Dumnezeu. Profeția sa suplinește cartea Iona. La Iona asistăm la pocăința ninivenilor, pe când în Naum aceștia au revenit la apucăturile lor de odinioară, atrăgându-și mânia lui Dumnezeu. Domnul nostru îi compară favorabil pe niniveni, în starea lor de pocăință, cu fari-seii nepocăiți (Mat. 12:41).

Această cârticică este o muștrare aspră la adresa militarismului. Asirienii au fost, după cum se știe, necruțători cu inamicii lor. Inscripțiile lor despre victoriile militare abundă în descrieri triumfaliste despre acoperirea corturilor lor și a pereților cu pieile dușmanilor lor înfrânți. Indiferent dacă acest sadism era practicat sau nu pe scară largă, el relevă mentalitatea lor.

Totodată ei îl disprețuiau pe Dumnezeul Israelului, pe Dumnezeul care deține

controlul asupra tuturor lucrurilor – inclusiv asupra căderii lui Ninive.

Naum prezice distrugerea lui Ninive, capitala Asiriei și cel mai mare oraș din

lume la acea dată. În sens literal, profetia s-a împlinit, dar în alt sens ne îndreaptă privirile spre asirianul din viitor care va amenința poporul lui Dumnezeu.

SCHIȚA

I. CARACTERUL LUI DUMNEZEU, JUDECĂTORUL (1:1-8)

II. CERTITUDINEA PIERZĂRII LUI NINIVE (1:9-15)

III. DESCRIEREA ASEDIIULUI CETĂȚII NINIVE (2:1-12)

IV. HOTĂRÂREA LUI DUMNEZEU DE A DISTRUGE CETATEA (2:12-3:19)

Comentariu

I. CARACTERUL LUI DUMNEZEU, JUDECĂTORUL (1:1-8)

1:1-5 Este descris caracterul lui Dumnezeu, El fiind prezentat drept gelos, răzbunător și mândru, pe de o parte, și totuși **încet la mânie și măreț în puterea Sa**, pe de altă parte. El deține controlul asupra universului și asupra tuturor locuitorilor săi. Gelozia Lui este gelozia neprihănită a unui soț pentru soția iubită, iar nu invidia cuiva pentru fericirea altora. Israel este „soția” lui Iehova (NKJV: Domnului; vezi Osea).

1:6-8 Când pedepsește El, nimeni nu I se poate împotrivi. Totuși El este bun față de cei ce se încred în El. Judecata Lui va face ravagii ca un potop peste toată Asiria, distrugându-i capitala, Ninive.

II. CERTITUDINEA PIERZĂRII CETĂȚII NINIVE (1:9-15)

1:9-11 Aceste cuvinte le sunt adresate asirienilor. Dumnezeu era pe punctul de a-i nimici. Cel ce a urzit rele împotriva Domnului va cădea. Asta se referă probabil la Senecherib sau la nerușinatul de Rabșache.

1:12, 13 Deși asirienii sunt acum în siguranță (în momentul scrierii profetiei, n.tr.), ei vor fi nimiciți. Deși Israel a fost asuprit, acest lucru nu va mai continua,

căci Dumnezeu va scutura jugul asirienilor de pe grumazul poporului Său.

1:14 În continuare Domnul se adresează direct regelui Asiriei. Numele său va fi dat uitării, templul său idolesc va fi devastat iar Domnul îi va săpa mormântul, din pricina răutății de care a dat dovadă.

1:15 Versetul acesta îl prezintă pe solul care aduce vești bune despre distrugerea Asiriei și pacea ce a urmat în Iuda. Pavel citează cuvinte similare la Romani 10:15, dar acolo sunt folosite în contextul *evangheliei* (Isa. 52:7).

III. DESCRIEREA ASEDIIULUI CETĂȚII NINIVE (2:1-12)

2:1 Primele zece versete se ocupă de asediul cetății Ninive de către babilonieni. „**Cel care imprăstie**” se referă probabil la Domnul sau la babilonieni. Locuitorilor înfrigați ai cetății li se spune, bajocoritor, să se pregătească de bătălie, dându-li-se patru porunci: „**Păziți cetatea!**” „**Urmațiți drumul!**” „**Întăriți flancurile!**” și „**Fortificați-vă puterea cu toate eforturile.**”

2:2 Domnul Își va restaura poporul. Se va reface o parte a strălucirii Israelului, dar nu se va întâmpla prea curând. Regatul de sud nu fusese deportat, ci în această perioadă plătea tribut.

Un alt sens total diferit al acestui text se poate desprinde dintr-o traducere alternativă. În comentariul său de aproape 400 de pagini asupra scurtei profeții a lui Naum, Walter A. Maier traduce verbul „a restaura” printr-un termen cu sens opus, „a rețea” și redă „strălucirea” prin traducerea cea mai frecventă, respectiv „mândrie.” Iată ce scrie el:

Afirmatia „Iahve a tăiat mândria lui Iacob” descrie pedepsirea care a avut loc în trecutul istoric, pe care Iahve i-a aplicat-o lui Iuda, patria profetului, din pricina faptului că L-a respins cu înfumurare pe Cel Atotputernic. Naum se gândește probabil la ravagiile provocate de Senacherib, care s-a lăudat că a făcut ravagii în Iuda.²

Referirea la Israel ca o vie ruinată și goală se potrivește cu mai multe imagini din VT (Ps. 80:12ff; Is. 5:5, 6; Ier. 12:10; Os. 10:1).

2:3-6 Soldații babilonieni sunt înfățișați în versetele 3 și 4, îmbrăcați în culorile lor preferate: babilonienii în roșu iar aliații lor, mezii, în tunici stacojii (culoarea forțelor militare asiriene era albastrul). Ofițerii din versetul 5 care se poticnesc au fost considerați a fi apărătorii asirieni, dar contextul arată că ar fi mai degrabă vorba de invadatorii babilonieni. Șuvoaiele inundă cetatea, șubrezindu-i temeliiile și făcând să se prăbușească palatul.

2:7-10 Regina este dusă în captivitate. Oamenii fug din cetate, nesocotind ordinul de a se opri. Bogățiile și comorile cetății Ninive sunt prădate – prada de argint și prada de aur. Cetatea este acum pustie. Groaza se poate citi pe toate fețele.

2:11, 12 Versetele acestea vor fi apreciate mai la justa lor valoare când ne vom aminti că, așa cum Marea Britanie a adoptat leul ca emblemă, iar Statele Unite vulturul, asirienii erau de-a dreptul obsedați de lei. Capete de oameni pe trupuri de leu (sau vice-versa) apar frecvent în arta asiriană, în sculpturile acestei culturi. Fără îndoială ei se credeau lei și încercau să se poarte în consecință.

Comparând Ninive cu vizuina unui leu, Naum înfige fără cruțare cuțitul ironiei,

rânind adânc aroganța niniveană, prin folosirea unor cuvinte ca **lei, leu tânăr, leoaică, pui de leu** – de șapte ori în două versete!

IV. HOTĂRÂREA LUI DUMNEZEU DE A DISTRUGE CETATEA

(2:13—3:19)

2:13 Domnul oștirilor a decretat totala nimicire a lui Ninive. Întrucât Domnul S-a făcut pe El însuși dușman al său, cetatea nu are nici o șansă. Carele ei vor fi arse iar leii săi tineri (războinicii) vor fi tăiați cu sabia. Sunetul oștirilor sale nu se va mai auzi și ea nu va mai face victime.

3:1-3 Capitolul 3 continuă imaginea căderii cetății Ninive și arată care au fost motivele ce au stat la bază: este o cetate setoasă de sânge și plină de minciuni și jaf, care a smuls pradă de la ațafia. Acum călăreții babilonieni o atacă cu sabia strălucitoare iar străzile sunt pline de cadavre fără număr.

3:4-7 Națiunea este judecată pentru **curviile și vrăjitorile ei**, pentru că i-a corupt pe alții cu idolatria și comerțul ei. Iehova va da în vileag păcătoșenia ei și o va acoperi de ocară, o pedeapsă cât se poate de nimerită pentru o **curvă seducătoare**.

3:8-10 Ea nu va scăpa după cum n-a scăpat nici **No Amon** (Teba)³, marea cetate care simboliza puterea Etiopiei și Egiptului.

Ca aliați sau ajutoare, Teba s-a bizuit și pe Put și Lubim – care sunt considerate în general a fi Libia,⁴ deși nu putem afirma cu certitudine că așa stau lucrurile. E posibil ca Put să fi fost situată mult mai spre sud, în Somalia actuală.⁵

3:11-13 Și Ninive va fi amezită de băutura mâniei lui Dumnezeu. Ca niște smochine ce se coc, ea a fost numai bună de judecată. Întăriturile ei vor cădea când porțile țării sale vor fi deschise larg pentru ca să intre pe ele dușmanii ei.

3:14-17 În pofida celor mai minuțioase pregătiri din partea lui Ninive, pentru asediul ce se pune la cale – făcând rost de cantități suplimentare de apă și consolidându-și meterezele cu noi cărămizi din lut, acolo unde se cerea – ea va cădea. Deși

negustorii, comandanții și generalii erau ca stelele de pe cer de numeroși, ei vor părăsi cetatea ca niște roiuri de lăcuste, ce fug la răsăritul soarelui.

3:18, 19 Păstorii (liderii) Asiriei dorm acum somnul morții. Națiunea a suferit o lovitură de moarte. Vestea căderii ei va provoca multă bucurie, deoarece mulți au suferit de pe urma ei. Ninive a căzut în anul 612 î.Cr.

Atât de minuțios s-a împlinit profeția lui Naum, încât, ulterior, armate cum ar fi acelea ale lui Xenofon și Alexandru cel Mare, habar nu au avut că mășăluiuau în apropiere sau chiar peste ruinele marii cetăți Ninive.

Abia în secolul al nouăsprezecelea s-a stabilit cu precizie unde se află locul pe care se înălța odinioară Ninive.⁶

NOTE FINALE

¹(Intro) R. K. Harrison, *Introduction to the Old Testament*, p. 930.

²(2:2) Walter A. Maier, *The Book of Nahum, A Commentary*, p. 228.

³(3:8-10) Targum și Vulgata redau aici textul: „Alexandria cea cu mare popu-

lație.“

⁴(3:8-10) Termenul modern „Libia“ derivă probabil din „Lubim.“

⁵(3:8-10) „Put“ ar putea fi „Put“ în egipteană, o țară situată pe coasta Mării Roșii probabil în Somalia de azi. Vezi Maier, *Nahum*, p. 321, 322.

⁶(3:18, 19) Paul Emile Botta, Austen Henry Layard și George Smith au fost pionieri în domeniul arheologiei în ce privește descoperirea renumitelor ruine ale cetății Ninive (începând din anii 1840 până în anii 1870).

BIBLIOGRAFIE

- Feinberg, Charles Lee. *The Minor Prophets*. Chicago: Moody Press, 1976.
- Keil, C. E. "Nahum." În *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 25. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.
- Maier, Walter A. *The Book of Nahum. A Commentary*. Reprint. Minneapolis: James Family, 1977.
- Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 1. Reprint (3 vols.) . Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.